

VYNCKE, Willy - Ostendiana V.994.93/3

Accumulation des métaux lourds (cuivre, zinc, chrome et plomb) dans la squelette du flet. Tiré à part de la Revue de l'Agriculture ; vol. 41, n° 4, 1988.

VYNCKE, Willy - Ostendiana V.994.93/2

Akkumulatie van koper, zink, chroom en lood in graten van bot. Overdruk uit : Landbouwtijdschrift; jgr. 41, nr. 4, 1988.

CUVELIER, Thérèse - Ostendiana C.489/1

Godeleine de Wierre, Goedelieve de Flandre. Etaples (France) : 1989.

GOETGHEBEUR, Walter - Ostendiana G.495.5/2

't Hof van Spermalie : en al het goed dat eertijds aan de abdij van Nieuw Jerusalem toebehoorde, liggende en staande in de parochiën van Slijpe, Sint-Pieterskapelle, Schore, Mannekensvere (nu Groot-Middelkerke), Zande e.a.m. : een bijdrage tot plaatselijke geschiedenis in Vlaanderen. Middelkerke : Heemkring Graningate, 1989.

DUTRIEU, Michel - Ostendiana D.945/3

Luc Martinsen : van weerloosheid tot de poëzie van de agressie. Oostende: Michel Dutrieu, 1989.

CATALOGUS - Ostendiana C.191/299

Luc Martinsen : schilderijen, etsen, tekeningen : tekst : W. van den Bussche, N. Hostyn; Franse en Engelse vert. Oostende : Grafisch Bedrijf Lammaing, 1989.

ORGELS IN GROOT OOSTENDE - HET ORGEL IN DE KERK

O.L.V. ONBEVLEKTE ONTVANGENIS (HAZEGRAS)

door Norbert HOSTYN

Eerst een raad. Breng nog vlug een bezoekje aan dit stukje Oostende nu het nog kan. Naar verluidt staat de O.L.V. kerk danig in de weg van onze urbanisatoren, die ze dan ook 't liefst gesloopt willen zien voor.... nieuwe woonwijken. Tenzij de stijgende belangstelling voor de neogotiek het tij doet keren ?

Over de kerk publiceerden we reeds summier in het artikel over de architect, Felix LAUREYS (De Plate 1978/105-106. Maar na zijn rondleiding ter plaatse in onze reeks wandelvoordrachten "Ken uw stad" is vriend J.P. FALISE nog altijd de geschreven neerslag van zijn verhaal schuldig !

Alvast hier de Hazegrasse-orgelstory, gebaseerd op het reeds diverse malen geciteerde boek van FAUCONNIER en ROOSE.

* * *

Auteur instrument : L.B. Hooghuys/Brugge.

Bouwjaar : ca. 1868.

Transformaties :

- Fr. Joris/Ronse; tussen 1900 en 1910.
- firma Delmotte/Doornik; 1956.

INSTRUMENT

Dispositie

<u>Pedaal</u>	<u>Gr. Orgel</u>	<u>Reciet</u>
Subbas 16	Gedekt 16	Open fluit 8
Gedekt 16	Monter 8	Wilgenpijp 8
Bas 8	Gamba 8	Zweving 8
Oktaaf 8	Dulciaan 8	Principaal 4
Koraalbas 4	Nachthoorn	Nazaard 2 2/3
Kwint 10 2/3	Prestant 4	Cymbel 3-4 k
Bazuin 16	Dwarsfluit 4	Trompet 8
P + I	Oktaaf 2	Fagot 8
F + II	Terts 1 3/5	Tremulant
P + II 4'	Cornet 4 k	II + II 16'
	Vulwerk 4 k	
	Trompet 8	
	Hoorn 4	
	I + II	
	I + II 16'	
	I + II 4'	

- handbediend : - vaste com. P MF F Tutti/Afst.
- 2 vrije comb., deelbaar.
- voetbediend : - P + I, P + II, I + II/Tutti.
- zwelkas Reciet.
- generaal crescendo.
- Ped.-Bazuin afsteller.
- Alg. Vr. Comb. I, Alg. Vr. Comb. II.
- Gr. Org. Mixt. en Tongw. afsteller.
- Rec. Mixt. en Tongw. afsteller.

manuaalomvang : C - g'''

pedaalomvang : C - f'

Pijpwerk

+ front :

- integraal pijpwerk van Hooghuys; bij de 6 grote pijpen in de middentoren zakken de voeten door (niet tegenstaande ze reeds met zink versterkt werden).
- in de grote dubbelvelden : eerste verdieping = sprekend pijpwerk, tweede verdieping = niet-sprekend pijpwerk; pijpwerk deels van Montra 8 en van Prestant 4.

+ binnenpijwerk :

(indien niet anders vermeld, is het pijpwerk van Hooghuys).

Groot Orgel

Cornet 4 k (ab cis') : aangesloten op een kantsleep vooraan de windlade; op een verhoogde gedeelde bank (volledig origineel);

in origine 5 koren :

- 1) open 8', pijpwerk thans niet meer aanwezig; zelfde mensuur als tweede koor.
- 2) gedekte 8', met hoeden.
- 3) open 4', wijde fluit; in origine met de stemhoorn gestemd, thans beschadigd door inkervingen (o.m. door toonophoging).

- 4) open 2 2/3', wijde fluit.
- 5) open 2', 1 pijpje ontbreekt.

Monter 8 : de grootste in het front, verder 16 + 16 pijpen op de windlade.

(Open plaats) : in origine stond de Bourdon 16 op deze plaats.

Wilgenpijp 8 : ("Salicional"), het grootste oktaaf is nieuw, in zink; verder Hooghuys-pijpwerk, ingekort en van gewone stemrollen voorzien.

Zweving 8 : zelfde kenmerken als Open fluit 8.

Principaal 4 : nieuw, Delmotte.

Nazaard 2 2/3 : pijpwerk van Hooghuys met tamelijk hoog tingehalte; de monden zijn enkel in het corpus ingeritst; de 6 grootste zijn gedekt met een hoed, verder 12 + 12 roergedekten en 19 conische; de 7 kleinste zijn van recentere datum.

Cymbel 3-4 k : nieuw, Delmotte.

Trompet 8 : nieuw.

Fagot 8 : qua constructie een soort Vox Humana; niet origineel maar toch daterend van voor 1956; tamelijk hoog tingehalte; ingeslagen nummering.

Pedaal

- in een aparte aanbouw, terzijde geplaatst.

Gedekt 16 : de houten pijpen zijn nieuw.

Bazuin 16 : originele Bombarde van Hooghuys; het groot oktaaf is in hout (de grootste in grenen, de andere in eik); de stevels zijn gemaakt als eiken kistjes, omwille van plaatsbesparing werden de kistjes per drie met elkaar gecombineerd.

De overige registers van het pedaal worden verkregen door transmissie.

Windladen

+ Gr. org.

- origineel; gedeelde lade.
- de ventielkas bevindt zich achteraan.
- de sleep-bediening is nog deels origineel, verder thans pneumatisch bediend.
- grenen schokbalg, origineel.

+ Reciet

- in origine een "Positief" (waarschijnlijk zonder zwelkas), dat zich boven het Groot Orgel bevond; thans gelegen achter het Groot Orgel.
- de lade is waarschijnlijk nieuw, of toch tenminste grondig vernieuwd.

+ Pedaal

- nieuw; 2 spelen; terzijde aangebouwd.

Tractuur

- in origine mechanisch, thans electro-pneumatisch.
- de tractuur voor het Positief liep in origine achter het front.

Klaviatuur

- thans een vrijstaande speeltafel, terzijde op het oksaal.
- registertuimelaars.

Windvoorziening

- originele magazijnbalg, in de voet van de kast.

ORGELKAST

- opvallend sierlijke neogotische façade, aangebouwd vóór de torennis; het instrument zelf staat in de nis.
- de oude rugwandconstructie is nog aanwezig, maar de nieuwe aanbouwen zijn in grenenhout en hardboard-plaat.

HUIDIGE TOESTAND

instrument : in verval; gebrekkig van speelaard.

meubel : afgezien van de kleine verminkingen, normaal; vervuild.

onderhoud : geen meer.

Datum van prospectie : oktober 1983.

KONING LEOPOLD I EN DE HANDDRUK

Uit wellevendheid geven mensen bij een ontmoeting elkaar een hand. Dit gebeurt niet altijd maar eerder wanneer er een passende aanleiding toe is.

Zoals de meeste omgangsvormen is ook de handdruk ontstaan bij de middeleeuwse adel. En oorspronkelijk gaven de edelen niet één maar beide handen. Uit voorzichtigheid, uit waakzame behoedzaamheid om het eigen hachje. Ja, het waren toen rare tijden !

"... Tot in de vroege negentiende eeuw was het nog gebruikelijk een handdruk met beide handen uit te delen. Deze gewoonte werd in 1831 afgeschaft door de eerste koning van het jonge België, Leopold van Saksen-Coburg, bij zijn triomfantelijke aankomst te Oostende. Het jonge staatshoofd schudde met zijn rechterhand de handen der vooraanstaanden, maar stond erop de linkerhand vrij te houden, zodat hij in één moeite vriendelijk kon wuiven naar het gewone volk, dat meer achteraan stond opgesteld.

Deze vernieuwde aanpak van de wellevendheid maakte de dynastie der Saksen-Coburgs meteen razend populair bij alle lagen van de bevolking".

H(ugo) M(atthysen), in kroniek : "Gloednieuw gedachtengoed".

Overgenomen uit het boek "De Groote Magazijnen" (door Edwin Brys e.a). Brussel : BRT, 1988, p. 265-266.

E. SMISSAERT